

Lycksele kommun

Grundläggande granskning av
utbildningsnämnden 2021

Building a better
working world

Innehåll

1. Sammanfattning.....	2
2. Inledning.....	3
2.1. Bakgrund och syfte.....	3
2.2. Syfte, revisionsfrågor och avgränsning.....	3
2.3. Revisionskriterier.....	3
2.4. Genomförande.....	4
3. Kommunens styrmodell	5
4. Granskningsresultat.....	7
4.1. Nämndens styrning av verksamhet och ekonomi	7
4.2. Uppföljning och måluppfyllelse	7
4.3. Nämndens arbete med intern kontroll	9
5. Sammanfattande bedömning.....	11
Bilaga 1: Källförteckning	13

1. Sammanfattning

Kommunrevisionens uppgift är att ge kommunfullmäktige underlag till den årliga ansvarsprövningen. Enligt kommunallagen 12 kap. 1 § ska revisorerna årligen granska all verksamhet som bedrivs inom styrelsens och nämndernas verksamhetsområden i den omfattning som följer av God revisionsred. Denna grundläggande granskning är en del av den årliga granskningen.

Enligt God revisionsred är den grundläggande granskningen inriktad på att översiktligt bedöma måluppfyllelsen samt om styrelse eller nämnd har en tillräcklig styrning och kontroll för att leva upp till mål, beslut och föreskrifter. Granskningen har till sin omfattning varit av översiktlig karaktär.

I vår översiktliga granskning har vi inte hittat några väsentliga brister i utbildningsnämndens styrning och kontroll av verksamhet och ekonomi. Vi bedömer det som en brist att nämnden inte bedömer sin måluppfyllelse. Vi bedömer att nämnden har en tillräcklig styrning av verksamhet och ekonomi. Vi bedömer att nämnden delvis har en tillräcklig kontroll över verksamheten och i stort har en tillräcklig kontroll över ekonomin.

För vår sammanfattande bedömning och rekommendationer, se avsnitt 5.

2. Inledning

2.1. Bakgrund och syfte

Kommunrevisionens uppgift är att ge kommunfullmäktige underlag till den årliga ansvarsprövningen. Enligt kommunallagen 12 kap. 1 § ska revisorerna årligen granska all verksamhet som bedrivs inom styrelsens och nämndernas verksamhetsområden i den omfattning som följer av God revisionsred. Denna grundläggande granskning är en del av den årliga granskningen. Styrelse och nämnders ansvar för verksamheten regleras bl.a. i kommunallagen 6 kap. Där framgår att styrelsen och nämnderna ska se till att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som fullmäktige bestämt, att den interna kontrollen är tillräcklig och att verksamheten bedrivs på ett i övrigt tillfredsställande sätt.

Enligt God revisionsred 2018 ska den grundläggande granskningen innehålla:

- ▶ Granskning av måluppfyllelse.
- ▶ Granskning av styrning och intern kontroll.

Granskningen är inriktad på att översiktligt bedöma måluppfyllelsen samt om styrelse eller nämnd har en tillräcklig styrning och kontroll för att leva upp till mål, beslut och föreskrifter.

Granskningen har sin utgångspunkt i God revisionsred, samt risker som framkommit i revisorernas risk- och väsentlighetsanalys 2021.

2.2. Syfte, revisionsfrågor och avgränsning

Syftet med granskningen är att ge revisorerna underlag för ansvarsprövningen genom att översiktligt granska all verksamhet i enlighet med kommunallagen och God revisionsred. Den grundläggande granskningen syftar till att besvara följande revisionsfrågor:

- ▶ Har nämnden en tillräcklig styrning av verksamhet och ekonomi?
- ▶ Har nämnden en tillräcklig kontroll över verksamhet och ekonomi?
- ▶ När nämnden måluppfyllelse för verksamhet och ekonomi?

Granskningen avser utbildningsnämnden. I tid avgränsas granskningen huvudsakligen till verksamhetsår 2021.

2.3. Revisionskriterier

Med revisionskriterier avses bedömningsgrunder som används i granskningen som utgångspunkt för analys, bedömningar och slutsatser. Revisionskriterierna kan hämtas ifrån lagar

och förarbeten eller interna regelverk, policys och fullmäktigebeslut. Kriterier kan också ha sin grund i jämförbar praxis eller erkänd teoribildning.

I denna granskning utgörs de huvudsakliga revisionskriterierna av:

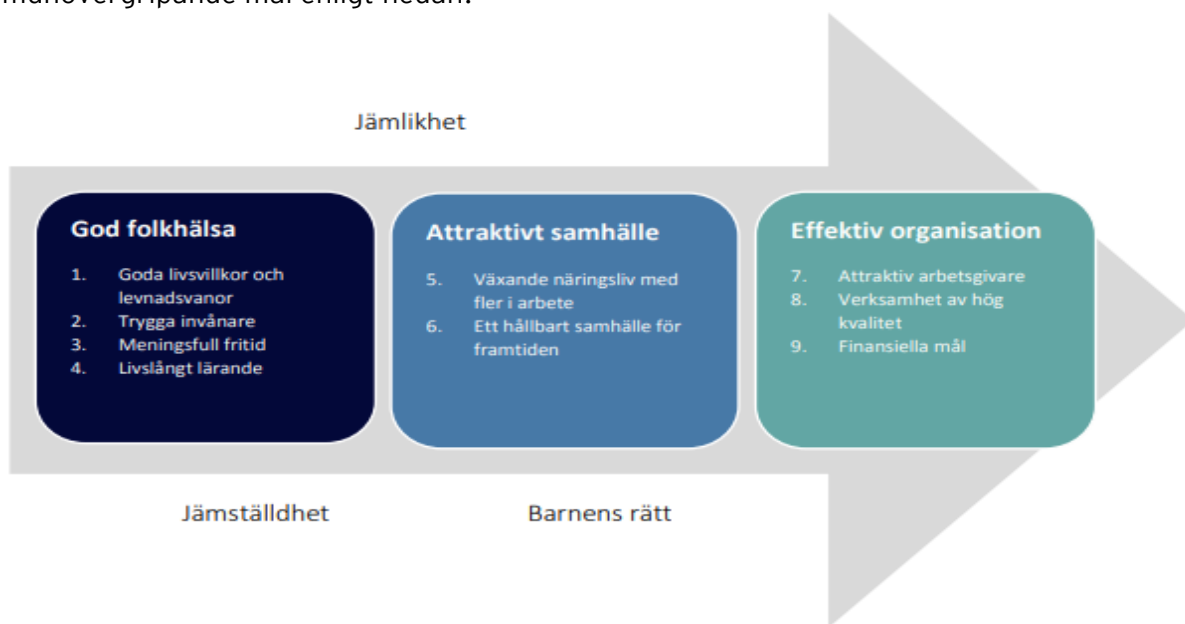
- ▶ Kommunallagen
- ▶ God revisionsred 2018
- ▶ Kommunfullmäktiges mål och uppdrag
- ▶ Kommunspecifik styrmodell
- ▶ Kommunens riktlinjer för intern kontroll

2.4. Genomförande

Granskningen har genomförts genom löpande insamling av information som styrker nämndens styrning och kontroll (tex. protokoll, mål- och budgetdokument, ekonomi- och verksamhetsrapporter, tertialrapporter, bokslut) kompletterat med intervjuer av berörda tjänstemän.

3. Kommunens styrmodell

Kommunfullmäktige har i augusti 2020 fastställt Vision och kommunövergripande mål för 2021. Grunden utgörs av tre kommunövergripande målområden; God folkhälsa, Attraktivt Samhälle och Effektiv organisation. Målområdena utgör de inriktningar som Lycksele kommun prioriterar att sträva mot. Inom målområdena har fullmäktige beslutat om nio kommunövergripande mål enligt nedan:

Figur 1: Kommunövergripande mål och målområden 2021.

Varje styrelse och nämnd ska prioritera och bryta ner de kommunövergripande inriktningsmålen till nämnds- eller styrelsespecifika mål. Målen ska vara mätbara eller ha en indikator kopplade till sig. Målen följs upp årligen och indikatorerna ska följas upp könsindelad där sådan statistik finns.

Uppföljning av kommunens måluppfyllelse sker löpande genom analyser av verksamhet och ekonomi med hjälp av indikatorerna. Verksamheterna rapporterar utfall till nämnd och styrelse i samband med verksamhetsberättelser två gånger per år. Nämnder rapporterar sin analys av verksamhet och ekonomi till kommunstyrelsen via verksamhetsberättelser. Kommunstyrelsen gör utifrån verksamhetsberättelserna och bolagens rapportering en helhetsbedömning av utvecklingen i kommunkoncernen och rapporterar till kommunfullmäktige genom delårsrapport och årsredovisning.

Av fullmäktige fastställt internkontrollreglemente (reviderat 2018) regleras hur styrelse och nämnder ska säkerställa en tillräcklig intern kontroll. Styrelse och nämnder ska inför varje verksamhetsår genomföra en riskanalys för olika processer utifrån sannolikhet och konsekvens. Utifrån riskanalysen ska respektive styrelse och nämnd anta en internkontrollplan som innehåller följande delar:

- ▶ Rutin/system
- ▶ Risk
- ▶ Kontrollmoment
- ▶ Kontrollmetod

- ▶ Kontrollansvar
- ▶ Vem kontrollen utförs av
- ▶ Frekvens
- ▶ Uppföljning

Resultatet av uppföljningen av den interna kontrollen ska, med utgångspunkt från antagen plan, rapporteras till nämnden/styrelsen. Uppföljning av de utförda kontrollerna ska minst ske två gånger per år, medan de risker som bedöms allvarliga ska rapporteras löpande till nämnd/styrelse.

4. Granskningsresultat

4.1. Nämndens styrning av verksamhet och ekonomi

Vi har översiktligt granskat nämndens styrning av verksamhet och ekonomi baserat på efterlevnaden av fullmäktiges riktlinjer i vision och reglemente samt kommunallagen.

4.1.1. Iakttagelser

I tabell nedan sammanställs våra iakttagelser utifrån respektive kontrollpunkt.

Kontrollpunkt	Iakttagelse	Kommentar
Styrning av verksamhet		
Beslutat om verksamhetsmål för den egna nämnden utifrån fullmäktiges övergripande mål.		Nämnden beslutade om prioriteringar och mål för 2021 vid nämndens sammanträde i december 2020. Nämnden har beslutat om nämndspecifika mål inom ramen för kommunfullmäktiges inriktningsmål <i>Goda livsvillkor och levnadsvanor, Livslångt lärande, och Attraktiv arbetsgivare</i> , totalt fem nämndspecifika mål.
Beslutat om indikatorer med målvärden för att mäta måluppfyllelsen.		Tillhörande nämndens mål finns indikatorer för uppföljning. Nämnden har i februari 2021 beslutat om målvärden för bedömning av måluppfyllelse. I april 2021 beslutade nämnden om kompletterande målvärden för två indikatorer.
Styrning av ekonomi		
Nämnden har upprättat en budget på programnivå för innevarande år inom tilldelad ram och enligt tidsplan för kommunens budgetprocess.		Nämnden har i december 2020 antagit en budget på programnivå för 2021. Budgeten omfattar totalt en nettokostnad på 340 400 tkr, vilket motsvarar tilldelad ram.

 = ingen eller oväsentlig avvikelse, = viss avvikelse, = väsentlig avvikelse

4.2. Uppföljning och måluppfyllelse

Vi har översiktligt granskat nämndens uppföljning och måluppfyllelse. Granskningen utgår från kommunallagen och riktlinjer i visionen. Nämndens måluppfyllelse utgår från nämndens mätbara indikatorer och målvärden.

4.2.1. Iakttagelser

I tabell nedan har vi sammanställt våra iakttagelser utifrån respektive kontrollpunkt.

Kontrollpunkt	Iakttagelse	Kommentar
Uppföljning av verksamhet och ekonomi		
Nämnden har följt upp verksamhet och ekonomi i en delårsrapport.		Nämnden fastställde delårsrapport per augusti vid sammanträde i september 2021. Vi noterar att nämnden månatligen har följt upp ekonomin.
Nämnden har följt upp det slutliga utfallet för verksamhet och ekonomi efter årets slut.		Nämnden har i februari 2022 följt upp utfall för verksamhet och ekonomi i en verksamhetsberättelse för 2021.
Måluppfyllelse		
Nämndens mål för verksamheten är uppfyllda.	Ej möjligt att bedöma	I nämndens uppföljning gör nämnden ingen egen bedömning av måluppfyllelsen för målen. Majoriteten av indikatorerna för varje mål har inte varit möjliga att följa upp. Nämnden beskriver dock arbetet som genomförts under året kopplat till målen, men nämndens bedömning av måluppfyllelse framgår inte.
Nämnden har bedrivit verksamheten inom tilldelad ram		Nämnden redovisar ett överskott mot budget på 2,4 mnkr.
Nämnden har vidtagit åtgärder vid prognos om missad måluppfyllelse (verksamhet och ekonomi)		Nämnden har i stort prognostiserat en budget i balans under hela året varför åtgärder inte varit nödvändiga vad gäller ekonomin. I verksamhetsberättelse per augusti beskrivs vilka åtgärder som genomförs för att nå måluppfyllelse för verksamhetsmålen. Vid uppföljningen lämnas dock ingen prognos för måluppfyllelse. Nämnden bedömer inte måluppfyllelse i verksamhetsberättelsen för helåret. Det går därför inte att bedöma om nämnden har vidtagit tillräckliga åtgärder eller inte. Nämnden beskriver dock åtgärder som krävs framöver kopplat till målen.

 = ingen eller oväsentlig avvikelse, = viss avvikelse, = väsentlig avvikelse

I delårsrapporten har nämnden följt upp måluppfyllelsen, dock saknas statistik för majoriteten av indikatorerna varför ingen prognos för måluppfyllelse lämnas. Nämnden bedömer inte måluppfyllelse i verksamhetsberättelsen för helåret. Flertalet indikatorer har inte gått att mäta för 2021.

Måluppfyllelse ekonomi

Vid den ekonomiska uppföljningen per augusti 2021 prognostiserade nämnden ett överskott på 3 mnr. Störst positiv avvikelse gjorde gymnasieskolan (2,2 mnr) och förskolan (1 mnr).

Årets ekonomiska utfall blev ett överskott på 2,4 mnr. Verksamheten grundskola uppvisar ett underskott mot budget på 2,4 mnr, vilket förklaras av höga personalkostnader. Det totala överskottet förklaras främst av ökade intäkter av statsbidrag samt åtgärder som verksamheten vidtagit för en ekonomi i balans. Enligt nämnden skulle dock resultatet vara negativt utan statsbidrag av engångskaraktär. Vi noterar därför att det finns en osäkerhet vad gäller nämndens ekonomi framgent.

4.3. Nämndens arbete med intern kontroll

4.3.1. Iakttagelser

Vi har översiktligt granskat nämndens arbete med intern kontroll utifrån fullmäktiges riktlinjer för intern kontroll.

Kontrollpunkt	Iakttagelse	Kommentar
Internkontrollplan		
Nämnden har gjort en riskbedömning av identifierade risker.	✓	Nämndens genomförda riskbedömning ligger som bilaga till nämndens internkontrollplan. Riskerna kopplade till olika processer är bedömda efter sannolikhet och konsekvens. Sju olika risker har beaktats i analysen.
Beslutat om en internkontrollplan utifrån riskbedömningen, senast december året före.	✓	Nämnden har i december 2020 beslutat att fastställa internkontrollplan för 2021 utifrån genomförd riskbedömning. Beslutad internkontrollplan innehåller sju kontroller.
Internkontrollplanen ska innehålla: <ul style="list-style-type: none"> - Rutin/system - Risk - Kontrollmoment - Kontrollmetod - Kontrollansvar - Vem kontrollen utförs av - Frekvens - Uppföljning 	✓	Internkontrollplanen innehåller de delar som fullmäktiges internkontrollreglemente stipulerar.
Uppföljning och resultat av internkontrollplan		

Nämnden har följt upp resultatet av utförda kontroller i internkontrollplanen.		Nämnden har enligt protokoll följt upp resultatet av utförda kontroller i internkontrollplanen vid sammanträde i september 2021. Uppföljningen visar dock inte vad kontrollerna har visat. Av nämndens beslut framgår dock att den har tagit del av uppföljning och att allvarliga avvikelser finns men att handlingsplaner har upprättats. Nämnden har följt upp internkontrollplanen i februari 2022.
Resultatet från utförda kontroller lever upp till kraven		Kontrollerna visar endast mindre avvikelser.
Nämnden har vidtagit/utreder åtgärder vid eventuell avvikelse	ET	Se ovan.

 = ingen eller oväsentlig avvikelse, = viss avvikelse, = väsentlig avvikelse, ET = Ej tillämplig

5. Sammanfattande bedömning

I vår översiktliga granskning har vi inte hittat några väsentliga brister i utbildningsnämndens styrning och kontroll av verksamhet och ekonomi. Vi bedömer det som en brist att nämnden inte bedömer sin måluppfyllelse. Vi bedömer att nämnden har en tillräcklig styrning av verksamhet och ekonomi. Vi bedömer att nämnden delvis har en tillräcklig kontroll över verksamheten och i stort har en tillräcklig kontroll över ekonomin.

Vår bedömning grundar sig på följande:

Revisionsfråga	Bedömning
Har nämnden en tillräcklig styrning av verksamhet och ekonomi?	<p>Vi bedömer att utbildningsnämnden har en tillräcklig styrning av verksamhet och ekonomi.</p> <p>Vi grundar bedömningen på att nämnden antagit en verksamhetsplan med mätbara mål i enlighet med vision och reglemente. Vidare har nämnden antagit en budget inom tilldelad ram som omfattar hela verksamheten.</p>
När nämnden måluppfyllelse för verksamhet och ekonomi?	<p>Det är inte möjligt att bedöma om utbildningsnämnden når måluppfyllelse för verksamheten. Nämndens måluppfyllelse för ekonomin bedömer vi som god.</p> <p>Vi grundar bedömningen på att flertalet indikatorer inte har kunnat mätas och att nämnden inte gör en egen bedömning av måluppfyllelsen. Nämnden har bedrivit verksamheten inom tilldelad budgetram. Vi noterar dock att överskottet till stor del beror på intäkter från statsbidrag av engångskaraktär.</p>
Har nämnden en tillräcklig kontroll över verksamhet och ekonomi?	<p>Vi bedömer att utbildningsnämnden delvis har en tillräcklig kontroll över verksamheten. Vi bedömer att nämnden har en tillräcklig kontroll över ekonomin.</p> <p>Vi grundar bedömningen på att nämnden löpande följt upp verksamhet och ekonomi under året. Vidare har nämnden antagit en internkontrollplan för 2021 som är i linje med reglemente för intern kontroll. Dock rapporteras inte måluppfyllelsen för verksamhetsmålen och flertalet mål har inte gått att mäta måluppfyllelsen för.</p>

Utifrån granskningsresultatet rekommenderar vi utbildningsnämnden att:

- ▶ Utveckla målstyrningen så att målen kan följas under året, dels för att kunna bedöma måluppfyllelse, dels för att kunna vidta ändamålsenliga åtgärder.

Lycksele mars 2022

Max Stenman
Revisionskonsult, EY

Per Stålborg
Certifierad kommunal yrkesrevisor, EY

Bilaga 1: Källförteckning

Dokument:

- ▶ Verksamhetsberättelse 2021 (augusti och december)
- ▶ Månatliga ekonomiska uppföljningar 2021
- ▶ Verksamhetsplan 2021
- ▶ Sammanträdesprotokoll 2020-2022
- ▶ Internkontrollplan 2021
- ▶ Uppföljning internkontrollplan 2021
- ▶ Programbudget 2021